

Reisverslag 2018-2

Dagvlinders van Tenerife – april 2017 (Lepidoptera: Papilionoidea)

Door Tom Vermeulen, Daknam-dorp 6, 9160 Daknam, België. tommy.vermeulen@skynet.be (TV)

Inleiding

Van 15 tot 24 april 2017 verbleef ik op het Atlantische eiland Tenerife. Dit reisverslag beschrijft de dagvlinders en hun waard- en nectarplanten die ik waarnam op het eiland. De onderzochte gebieden zijn het centraal gelegen plateau van Cañadas, de noordoostelijke laurierbossen van Las Mercedes en het Teno-gebergte in het westen. Alle waarnemingen werden ingegeven op euro.observation.org.

Preamble

From 15 to 24 April 2017, I stayed on the Atlantic island of Tenerife. This travel report describes the butterflies and their host and nectar plants that I observed on the island. The studied areas are the central plateau of Cañadas, the northeastern laurel forests of Las Mercedes and the Teno Mountains in the west. Input of all observations was done in euro.observation.org.

Introduction

Du 15 au 24 avril 2017, j'ai séjourné sur l'île atlantique de Tenerife. Ce rapport de voyage décrit les papillons et leurs plantes hôtes et plantes nectar que j'ai observées sur l'île. Les zones étudiées sont le plateau central de Cañadas, les forêts de lauriers du nord-est de Las Mercedes et les montagnes Teno à l'ouest. Toutes les observations ont été rentrées dans euro.observation.org.

Situering van Tenerife

Tenerife is een Canarisch eiland. De Canarische Eilanden bevinden zich in de Atlantische Oceaan voor de noordwestkust van Afrika ongeveer tussen 27°40' en 29°20' noorderbreedte en tussen 13°20' en 18°20' westerlengte. Ze bestrijken daarmee een oost-west georiënteerde zone van ca. 500 km. Hun meest oostelijke uitlopers zijn maar ca. 100 km verwijderd van het Afrikaanse vasteland (Fig. 1).

Tenerife is met zijn 2050 km² het grootste eiland van de Canarische Eilanden. Centraal op het eiland ligt de vulkaan El Teide met een hoogte van 3718 m. Het is daarmee de hoogste berg van Spanje (Fig. 3). Andere belangrijke berggebieden op Tenerife zijn Teno in het westen, Cumbre Dorsal in het centrum, en Anaga in het noorden (Fig.2).

Alle Canarische Eilanden, dus ook Tenerife, zijn ontstaan door vulkanisme (Viane 1998).

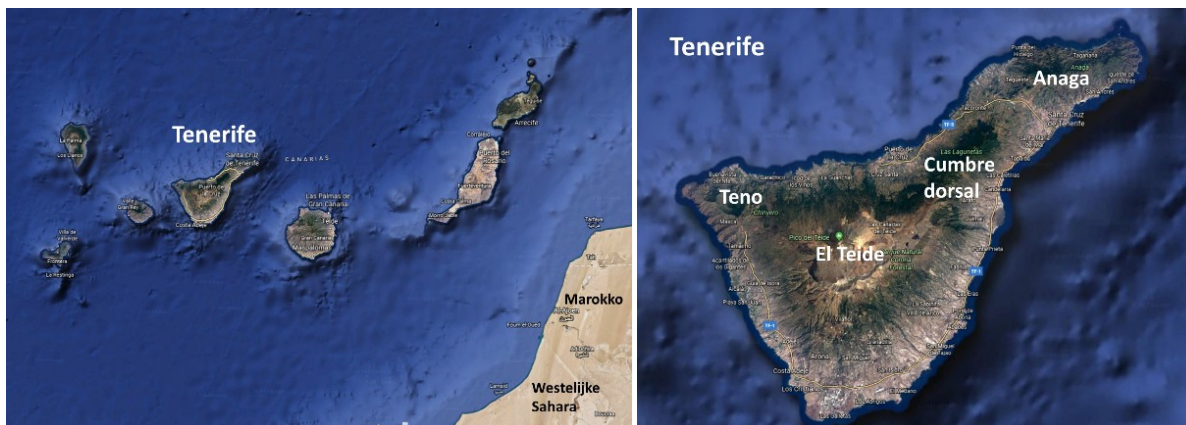

Fig.1. Situering van de Canarische eilanden t.o.v. de noordwestkust van Afrika met centraal het eiland Tenerife (Google Earth 2018).

Fig.2. Het Canarisch eiland Tenerife met vermelding van enkele belangrijke bergzones: de vulkaan El Teide centraal, Cumbre Dorsal als noordoostelijke uitloper naar het Anaga gebergte in het noorden, en Teno in het westen (Google Earth 2018).

Fig. 3. De vulkaan El Teide (Tenerife, Spanje), 3718 m, gefotografeerd op 18.iv.2017 vanop het Cañadas plateau op 2000-2200 m (Foto: TV).

Onderzochte gebieden, tijdstip en klimatologische omstandigheden

Ik bezocht Tenerife van 15 tot 24 april 2017. De middagtemperatuur schommelde tussen 20 en 25°C, zelfs op het plateau van Las Cañadas del Teide op meer dan 2000 m boven de zeespiegel waar het uitzonderlijk mooi weer was. In de regel is het zuiden van Tenerife zonnig en droog. Aan de zuidkust bevinden zich dan ook de meeste toeristen. In de noordelijke helft van het eiland daarentegen is het dikwijls bewolkt en vochtig. Daar leeft het merendeel van de inwoners. Dit klimaatverschil tussen zuid en noord wordt veroorzaakt door de noordoostelijke passaatwinden die aan de loefzijde van de onderste en middelste bergzones wolken en regen doen ontstaan (Viane 1998).

In de laagste delen van Tenerife ligt de gemiddelde jaartemperatuur rond 20°C. Door dit uitzonderlijk stabiel klimaat kunnen heel wat dagvlinders overlappende generaties in stand houden zonder diapauze. Deze soorten kunnen in elke maand van het jaar als imago worden waargenomen. Dit is onder meer het geval (Tolman *et al.* 2017) voor *Cyclirius webbianus* (Brullé, 1839), *Aricia cramera* Eschscholtz, 1821, *Gonepteryx cleobule cleobule* (Hübner, 1830), *Danaus plexippus* (Linnaeus, 1758), *Zizeeria knysna* (Trimen, 1862) en *Pieris cheiranthi* (Hübner, 1808).

Ik bezocht drie gebieden die onderling verschillen in hun dagvlinderfauna: het centraal gelegen vulkanisch plateau Las Cañadas del Teide, het noordelijk gelegen laurasilvawoud Las Mercedes in het berggebied Montaña de Anaga, en het zich in het westen van Tenerife uitstrekkende berggebied Montaña de Teno (Fig. 2). Tot slot bespreek ik ook een aantal waarnemingen van dagvlinders uit tuinen in dorpen en steden.

Las Cañadas del Teide

Las Cañadas is een vulkanisch plateau aan de voet van de vulkaan El Teide op een hoogte van 2000 tot 2200 m. Het maakt deel uit van het Parque Nacional del Teide. Het weer was er van 15 tot 19 april 2017 opvallend mooi met veel zonneschijn en een middagtemperatuur net boven 20°C. Las Cañadas bevindt zich boven de boomgrens en er is weinig begroeiing (Fig. 4). Het duurt 100 jaar vooraleer planten zich vestigen op lava. De gebieden in Las Cañadas met recente lava herbergen bijgevolg helemaal geen planten. In de oudere gebieden van Las Cañadas bevindt zich een open kruiden- en struikvegetatie, de zogenaamde subalpiene dwergstruikvegetatie (Viane 1998). De dagvlinders zijn er in de lente sterk afhankelijk van slechts enkele bloeiende planten zoals de brem *Spartocytisus supranubius* met geurende witte vlinderbloemen (familie Fabaceae) (Fig. 6) en bloeiende kruiden zoals *Erysimum scoparium* (Fig. 5) en *Descurainia bourgaeana* (Fig. 6), beiden kruisbloemigen (familie Brassicaceae).

Fig. 4. La Caldeira del Teide op het Cañadas plateau (Tenerife, Spanje) op 2000-2200 m: een op het eerste gezicht onherbergzaam gebied voor dagvlinders op 16.iv.2017 (Foto: TV).

Fig. 5. Las Cañadas (Tenerife, Spanje) op 16.iv.2017. Links op de achtergrond de piek van de vulkaan El Teide. Op de voorgrond de voor dagvlinders belangrijke voorjaarsbloeiers: violette *Erysimum scoparium* en gele *Descurainia bourgaeana* (Foto: TV).

Fig. 6. Las Cañadas (Tenerife, Spanje) met de witbloeiende heester *Spartocytisus supranubius* en de gele kruisbloemige *Descurainia bourgaeana*, respectievelijk nectar- en waardplant van *Euchloe eversi* (Foto: TV).

De volgende vier dagvlinders nam ik op het plateau van Las Cañadas waar: Klein koolwitje, *Pieris rapae* (Linnaeus, 1758); Resedawitje, *Pontia daplidice* (Linnaeus, 1758); Tenerife gestreept marmarwitje, *Euchloe eversi* Stamm, 1963 en Canarisch blauwtje, *C. webbianus*.

P. rapae is een algemene soort op de Canarische eilanden. In Las Cañadas was deze soort niet talrijk met slechts 1 waarneming in enkele dagen, wellicht omwille van de grote hoogte (2200 m). In de daarop volgende dagen deed ik op lagere hoogte (0-1500 m) tientallen waarnemingen van *P. rapae*, onder meer in Las Mercedes (in het noorden) en in het Teno-gebergte (in het westen). Op Tenerife kan *P. rapae* zo goed als overal worden aangetroffen. Op grote hoogte (2200 m) is *Erysimum scoparium* een belangrijke nectarplant voor het Klein koolwitje (Fig. 7).

Van *P. daplidice* vond ik een handvol imago's in Las Cañadas. Op grote hoogte (2000-2200 m) vormt *Erysimum scoparium* een belangrijke nectarplant voor *P. daplidice* (Fig. 8). De daarop volgende dagen trof ik deze soort talrijker aan op lagere hoogte. Vooral in het westen van Tenerife (Teno) heb ik *P. daplidice* plaatselijk algemeen aangetroffen op 1000-1500 m hoogte (zie verder).

E. eversi is een endemische soort van het eiland Tenerife. In Las Cañadas was het tijdens mijn verblijf de meest algemene dagvlinder. Ik deed op 18 en 19 april 2017 een veertigtal zekere waarnemingen van deze soort maar het werkelijke aantal lag een stuk hoger (vlinders in de vlucht, op afstand, ...). *E. eversi* is in Las Cañadas gebonden aan de waardplant *Descurainia bourgaeana*, een gele kruisbloemige die endemisch is op de Teide (Foggi *et al.* 2004) en die tijdens mijn bezoek volop bloeide.

Imago's van *E. eversi* vond ik meermaals op de bloemen van *Descurainia bourgaeana* (Fig. 9) maar ook op de bloemen van de brem *Spartocytisus supranubius* die net in bloei stond (Fig. 10). Op lagere hoogte, onder de 1800 m, heb ik tijdens de daaropvolgende dagen *E. eversi* niet meer waargenomen. Dit komt omdat *Descurainia bourgaeana* een gebergteplant is die enkel groeit boven 1800 m (Foggi *et al.* 2004). Hetzelfde geldt voor de brem *Spartocytisus supranubius* (Cabrera Pérez 1999).

Mijn waarnemingen bevestigen het lokaal algemeen voorkomen van *E. eversi* rond de vulkaan El Teide op 1800-2200 m hoogte. Gezien de twee generaties van *E. eversi* elkaar overlappen (Tolman *et al.* 2017) is het niet duidelijk tot welke generatie mijn waargenomen exemplaren behoren. Mogelijks tot beide.

C. webbianus is een endemische soort van de Canarische eilanden. Haar waardplanten zijn vlinderbloemigen (familie Fabaceae). *C. webbianus* werd ooit waargenomen nabij de top van El Teide

op een hoogte van 3500 m (Tolman *et al.* 2017)!

Hoewel ik de top van El Teide bezocht heb met de hulp van een kabellift, kon ik deze spectaculaire waarneming niet herhalen. Het was er namelijk zeer winderig en slechts 5°C.

C. webbianus is de vierde soort die ik waarnam in Las Cañadas, met slechts één wijfje (Fig. 11) op 18 april nabij het bezoekerscentrum van El Portillo (2100 m).

In de regel wordt *C. webbianus* niet waargenomen boven 2000 m tussen begin oktober en begin mei (Tolman *et al.* 2017). Deze waarneming mag dus beschouwd worden als uitzonderlijk vroeg, wat wellicht te maken had met het mooie, warme weer.

Ik nam *C. webbianus* meer waar in de daaropvolgende dagen, onder meer 2 imago's op de centraal gelegen bergrug Cumbre Dorsal ter hoogte van Arafo (2100 m), 7 imago's in de nabijheid van het zuidelijke bergdorp Vilaflor (1500 m) en 1 imago in het Teno-gebergte nabij El Tanque (1200 m). Ik vond de vlinder niet aan de kust.

Met een tiental waarnemingen tijdens mijn verblijf op Tenerife kan ik bevestigen dat *C. webbianus* er vrij algemeen voorkomt op hoogtes tussen 1000 en 2200 m.

De soort bezoekt ook tuinen, waaronder een tuin met inheemse planten in Vilaflor (Fig. 12).

Fig. 7. *Pieris rapae* op bloemen van *Erysimum scoparium*, 18.iv.2017, nabij El Portillo, 2100 m, Las Cañadas (Tenerife, Spanje) (Foto: TV).

Fig. 8. *Pontia daplidice* op bloemen van *Erysimum scoparium*, 15.iv.2017 nabij Roques de Garcia, 2100 m, Las Cañadas (Tenerife, Spanje) (Foto: TV).

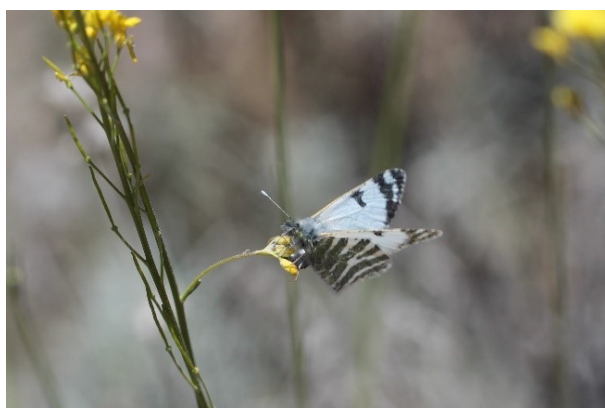

Fig. 9. *Euchloe eversi* op bloemen van de waardplant *Descurainia bourgaeana*, 19.iv.2017, nabij Paisaje Lunar, 2000 m, Parque Nacional del Teide (Tenerife, Spanje) (Foto: TV).

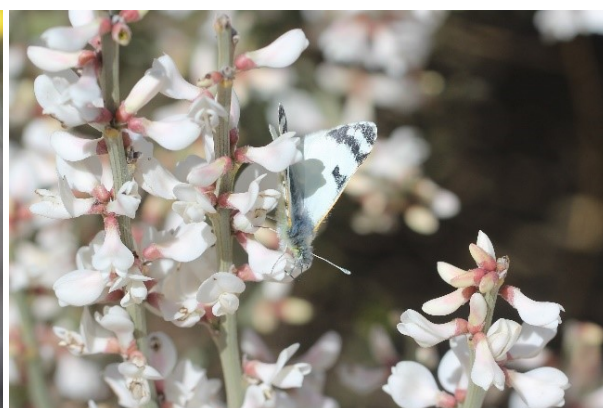

Fig. 10. *Euchloe eversi* op bloemen van de nectarplant *Spartocytisus supranubius*, 18.iv.2017, ten zuidoosten van El Portillo, 2100 m, Parque Nacional del Teide (Tenerife, Spanje) (Foto: TV).

Fig. 11. ♀ *Cyclyrius webbianus*, 18.iv.2017 nabij El Portillo, 2100 m (Tenerife, Spanje) (Foto: TV).

Fig. 12. *Cyclyrius webbianus* op nectarplant *Echium spec.*, 18.iv.2017, in een tuin met inheemse planten nabij Vilaflor, 1500 m (Tenerife, Spanje) (Foto: TV).

Las Mercedes

Las Mercedes is een oerbos met laurasilvawoud en bloemrijke valleien in het noorden van Tenerife. Mijn onderzoek spitste zich vooral toe op de meer zonnige plaatsen van Las Mercedes langs de zuidelijke bergflanken en in de bloemrijke dalen van de Montañas de Anaga.

Alle waarnemingen gebeurden op een zonnige 22 april 2017.

Ik nam die dag negen soorten dagvlinders waar in Las Mercedes: Klein koolwitje, *P. rapae*; Oranje luzernevlinder, *Colias croceus* (Fourcroy, 1785); Canarische cleopatra, *G. cleobule cleobule*; Kleine vuurvlinder, *Lycaena phlaeas* (Linnaeus, 1761); Tijgerblauwtje, *Lampides boeticus* (Linnaeus, 1767); Canarische atalanta, *Vanessa vulcania* (Godart, 1819); Distelvlinder, *Vanessa cardui* (Linnaeus, 1758); Bruin zandoogje, *Maniola jurtina* (Linnaeus, 1758) en Canarisch bont zandoogje, *Pararge xiphioides* Staudinger, 1871.

Bijzonder vlinderrijk was een warme bergflank op een hoogte van 700 m waarlangs een smal pad liep, op het grondgebied van de stad Santa Cruz de Tenerife iets ten zuiden van het uitzichtpunt van Cruz del Carmen (Fig. 13).

Er groeiden en bloeiden veel kruiden, heesters, schijfcactussen en aloë's. Het is de enige plaats op mijn reis waar ik *L. boeticus* in vrij groot aantal kon aantreffen op en rond haar waardplant *Spartium junceum*, Spaanse brem.

Ik deed een tiental waarnemingen op twee uur tijd waaronder zowel ♂♂ als eileggende ♀♀ (Fig. 14).

Fig. 13. Bloemrijk bergpad in de Montañas de Anaga, 22.iv.2017, met onder meer geel bloeiende *Spartium junceum*, waardplant van *Lampides boeticus*, centraal in de achtergrond de piek van El Teide (Tenerife, Spanje) (Foto: TV).

Fig. 14. ♀ *Lampides boeticus*, 22.iv.2017, eileggend op *Spartium junceum*, Montañas de Anaga (Tenerife, Spanje) (Foto: TV).

Langs dit bergpad was er ook een kleine populatie van *G. cleobule*, een endemische soort van de Canarische eilanden en beperkt tot de eilanden Tenerife, La Palma en La Gomera. De ondersoort op Tenerife draagt de naam *cleobule*, dus *G. cleobule cleobule*. Op Tenerife is deze soort enkel gekend van de laurierbladige bossen in het noorden op een hoogte van 500 tot 2000 m. Zoals *Gonepteryx rhamni* (Linnaeus, 1758) gebruikt *G. cleobule cleobule* als waardplant heesters van het geslacht *Rhamnus* (Tolman *et al.* 2017). Ik vond er een tiental imago's waaronder een copula (Fig. 15). *G. cleobule cleobule* vloog er heel lokaal op de meest kruidenrijke, dichtst begroeide, en meest beschutte maar zonnige plaatsen langs het bergpad. In de lagere en meer open, bloemrijke valleien van Jardina (zie verder) vond ik deze soort niet meer terug. Op basis van mijn waarnemingen kan ik bevestigen dat *G. cleobule cleobule* een zeer lokale soort is van kruidenrijke open plaatsen met een warm microklimaat aan de rand van laurierbossen.

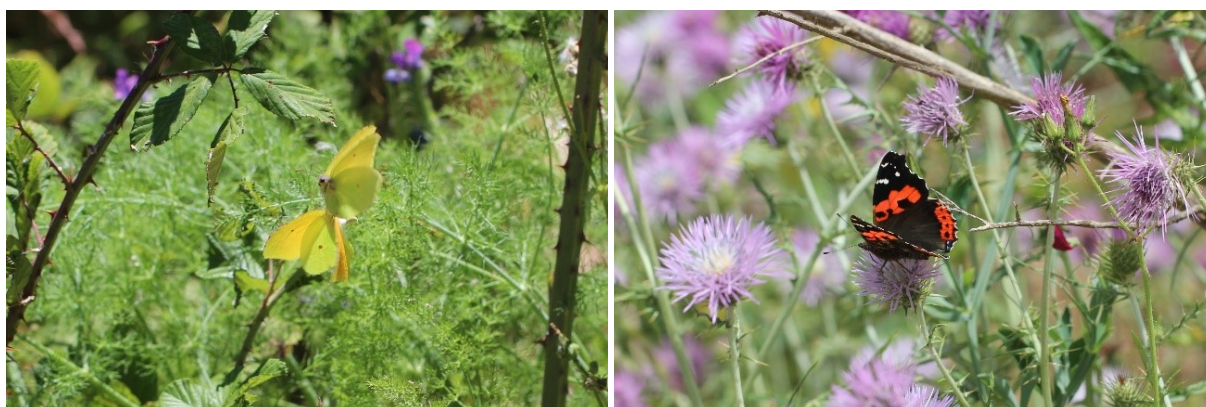

Fig. 15. Copula van *Gonepteryx cleobule cleobule*, 22.iv.2017, Montañas de Anaga (Tenerife, Spanje) (Foto: TV).

Fig. 16. *Vanessa vulcania*, 22.iv.2017, Montañas de Anaga (Tenerife, Spanje) (Foto: TV).

Een derde soort die ik aantrof in Las Mercedes is *V. vulcania*.

Uiterlijk, sterk gelijkende vlinders uit India, Japan en Korea werden vroeger aanzien als een aparte ondersoort. Verschillen in de genitalia en de eerste stadia ondersteunen echter het specifieke soortenstatuut (Gil T. & Obregón 2012) van zowel de Canarische atalanta als van de Aziatische soort, *Vanessa indica* (Herbst, 1794).

Voor haar voortplanting is *V. vulcania* afhankelijk van de netel *Urtica morifolia* die voorkomt in de ondergroei van laurierbossen (Tolman *et al.* 2017).

Op mijn zoektocht vond ik *V. vulcania* vooral in de bloemrijke vallei van Jardina op 500 m hoogte ten noordoosten van San Cristóbal de La Laguna (Fig. 17) waar ze aangetrokken werd door de nectarrijke bloemen (Fig.16).

V. vulcania was in deze vallei vrij talrijk aanwezig langs de hoger gelegen, steilere bergflanken, veel minder in de vlakke delen van de vallei.

In gelijkaardige biotopen vond ik *V. vulcania* op andere locaties op Tenerife onder meer op de Cumbre Dorsal ter hoogte van Arafo (2000 m), langs de Montaña Samara nabij Guia de Isora (1900 m), in een tuin met inheemse planten in Vilaflor (1500 m), en zelfs in het westelijke kuststadje Garachico (op zeeniveau).

Samenvattend kan ik bevestigen dat *V. vulcania* een vrij algemene en verspreide soort is van het middegebergte op Tenerife.

In de vallei van Jardina, maar ook daarbuiten, heb ik andere algemene soorten waargenomen als *P. rapae*, *V. cardui* (Fig.18), *C. croceus* (Fig.19), *M. jurtina* en *P. xiphioides* (Fig.20).

Fig. 17. Jardina, 22.iv.2017, een bloemrijke vallei op 500 m in het noordoosten van San Cristóbal de La Laguna (Tenerife, Spanje) (Foto: TV).

Fig. 18. *Vanessa cardui*, 22.iv.2017, in de vallei van Jardina op 500 m, Montaña de Anaga (Tenerife, Spanje) (Foto: TV).

Fig. 19. ♀ *Colias croceus*, 22.iv.2017, nectardrinkend, vallei van Jardina, 500 m, Montañas de Anaga (Tenerife, Spanje) (Foto: TV).

Fig. 20. Zonnende *Pararge xiphioides*, 22.iv.2017, vallei van Jardina, 500 m, Montañas de Anaga (Tenerife, Spanje) (Foto: TV).

Tot slot nam ik in Las Mercedes nog een achttal imago's waar van *L. phlaeas* (Fig. 21).

L. phlaeas vond ik in schraal grasland met de waardplant *Rumex acetosella*, Schapenzuring (Fig. 22). Ook op andere gelijkaardige plaatsen op Tenerife vond ik verschillende exemplaren van deze soort, onder meer in Buenavista del Norte en El Tanque in het westen van Tenerife (zie verder).

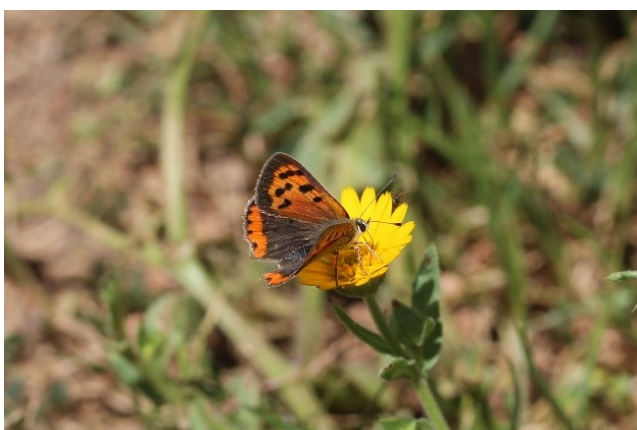

Fig. 21. *Lycaena phlaeas*, 22.iv.2017, Montañas de Anaga (Tenerife, Spanje) (Foto: TV).

Fig. 22. Biotoop van *Lycaena phlaeas*, 22.iv.2017, schraal grasland met *Rumex acetosella*, Montañas de Anaga (Tenerife, Spanje) (Foto: TV).

Fig. 23. Montaña de Teno nabij het bergdorp Masca, 800 m (Tenerife, Spanje). Langs de bergflanken rechts in beeld vlogen op 23.iv.2017 onder meer *Pontia daplidice* en *Aricia cramera* in de eerste zonnestralen van de dag (Foto: TV).

Fig. 24. Montañas de Teno op het plateau van El Tanque, 1200 m, vanop een voetweg naar de Chinyero vulkaan (Tenerife, Spanje). Bloemrijke graslanden bieden op 23.iv.2017 nectaraanbod en rustplaats aan *Argynnis pandora*. Centraal in de achtergrond El Teide (Foto: TV).

Teno-gebergte

Het Teno-gebergte situeert zich in het westen van Tenerife (Fig. 2). Ik bezocht er op 23 en 24 april 2017 de omgeving van het beroemde bergdorp Masca (800 m) ten noordwesten van Santiago del Teide (Fig. 23), de omgeving van El Tanque (1200 m) ten noordoosten van Santiago del Teide (Fig. 24), en de omgeving van El Palmar (600 m) ten zuiden van Buenavista del Norte (Fig. 25).

Tijdens mijn wandelingen nam ik de volgende twaalf dagvlinders waar in Teno: Canarisch koolwitje, *P. cheiranthi*; Klein koolwitje, *P. rapae*; Resedawitje, *P. daplidice*; Oranje luzernevlinder, *C. croceus*; Canarische cleopatra, *G. cleobule cleobule*; Kleine vuurvvlinder, *L. phlaeas*; Geraniumblauwtje, *Cacyreus marshalli* (Butler, 1898); Canarisch blauwtje, *C. webbianus*; Moors bruin blauwtje, *A. cramera*; Kardinaalsmantel, *Argynnis pandora* (Denis & Schiffermüller, 1775); Bruin zandoogje, *M. jurtina* en Canarisch bont zandoogje, *P. xiphioides*.

P. cheiranthi is een endemische soort van de Canarische eilanden die op Tenerife enkel langs de noordelijke kust wordt waargenomen op hoogtes van 200 tot 1400 m. In tegenstelling tot *P. brassicae* kent het geen diapauze. *P. cheiranthi* is gebonden aan beschaduwde erosiegeulen in het laurierbladig bos waar de waardplant *Crambe strigosa* (familie Brassicaceae) groeit. Behalve op

Tenerife komt *P. cheiranthi* enkel nog voor op het Canarisch eiland La Palma als *forma benchoavensis* (Tolman *et al.* 2017).

Pieris cheiranthi kon ik maar één enkele keer waarnemen op 23 april 2017 langs een kruidenrijke veldweg in de buurt van El Palmar, met name de voetweg naar Teno Alto (Fig. 25). De vlinder was na 1 foto uit het zicht verdwenen (Fig. 26) en werd nadien door mij niet meer teruggezien.

Heel wat andere vlinders nam ik waar langs diezelfde voetweg: *M. jurtina*, *C. marshalli*, *P. rapae*, *C. croceus*, *A. cramera* en *P. xiphioides*.

M. jurtina is lokaal algemeen op Tenerife en vliegt er vanaf eind maart (Tolman *et al.* 2017).

Ik vond verschillende exemplaren van deze soort in het middengebergte nabij El Palmar (600 m) in het westen (Fig. 27), en nabij San Cristóbal de La Laguna (500 m) in het noorden, telkens in een bloemrijke omgeving.

C. marshalli, kan als Zuid-Afrikaanse exoot in principe overal worden waargenomen op Tenerife. Ik vond hem in het wild langs de weg naar Teno Alto (600 m) op een bloem van *Pericallis echinata* (Fig. 28), maar evenzeer in een tuin met inheemse planten in Vilaflor (1500 m) op een bloem van *Echium spec.*

Fig. 25. Secundair biotoop, 23.iv.2017, van *Pieris cheiranthi* op de bloemenrijke veldweg naar Teno Alto nabij El Palmar in Montañas de Teno, uiterste westen van Tenerife (Spanje) Foto (TV).

Fig. 26. *Pieris cheiranthi* langs de bloemenrijke veldweg, 23.iv.2017, naar Teno Alto nabij El Palmar, Montaña de Teno (Tenerife, Spanje) (Foto TV).

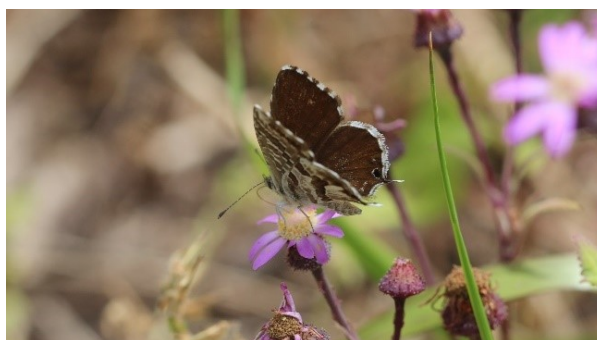
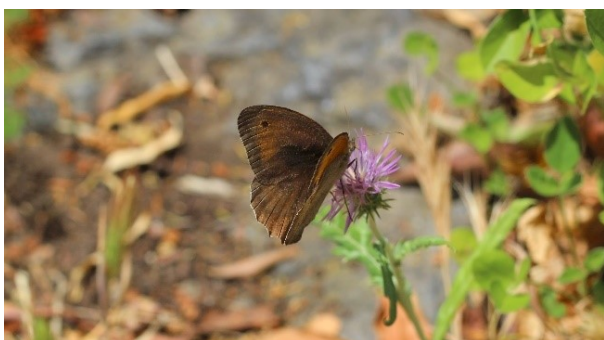

Fig. 27. *Maniola jurtina*, 23.iv.2017, langs de voetweg naar Teno Alto nabij El Palmar, 600 m, Montaña de Teno (Tenerife, Spanje) (Foto TV).

Fig. 28. *Cacyreus marshalli*, 23.iv.2017, langs de voetweg naar Teno Alto nabij El Palmar, 600 m, op een bloem van *Pericallis echinata*, Montaña de Teno (Tenerife, Spanje) (Foto TV).

A. cramera komt verspreid op alle hoogtes voor op Tenerife waar het leeft van de waardplanten: Gevlekt zonneroosje, *Tuberaria guttata* en Geel zonneroosje, *Helianthemum nummularium*, beide van de familie *Cistaceae* (Tolman *et al.* 2017). In de omgeving van El Palmar (600 m) vond ik een vrouwtje (Fig. 29). Andere imago's van *A. cramera* vond ik op droge plaatsen in het zuiden van Tenerife nabij Granadilla de Abona (1200 m) en iets hoger nabij Vilaflor (1500 m) en in het westen iets boven Masca (700 m) en ten oosten van El Tanque (1200 m).

Mijn waarnemingen bevestigen dat *A. cramera* een vrij algemene dagvlinder is in de drogere gebieden op Tenerife.

Tijdens een wandeling in de vooravond van 23 april 2017 zag ik op het kruispunt van twee veldwegen nabij El Tanque een grote bruinoranje vlinder vliegen in de avondzon (Fig. 30). De vlinder kwam uiteindelijk tot rust aan een tak van een kleine boom. Pas toen zag ik dat het ging om een vrouwtje Kardinaalsmantel, *A. pandora* (Fig. 31). Deze vlinder heeft, zoals zoveel parelmoervlinders, als waardplant soorten uit het geslacht *Viola*. Op Tenerife is dit *Viola cheiranthifolia* (Tolman *et al.* 2017). In een aanpalend schraal grasland vol met bloeiende Kuifhyacint, *Muscari comosum*, vond ik nog meerdere rustende exemplaren van *A. pandora* (Fig. 32). Ze vlogen kort op bij het naderbij komen om enkele meters verder weer neer te strijken. Het betrof allemaal vrouwtjes in hun slaapplek (Fig. 33 en 34). Volgens (Tolman *et al.* 2017) vliegt *A. pandora* op de Canarische Eilanden continu van eind mei tot midden september. Het gaat hier dus om bijzonder vroege waarnemingen.

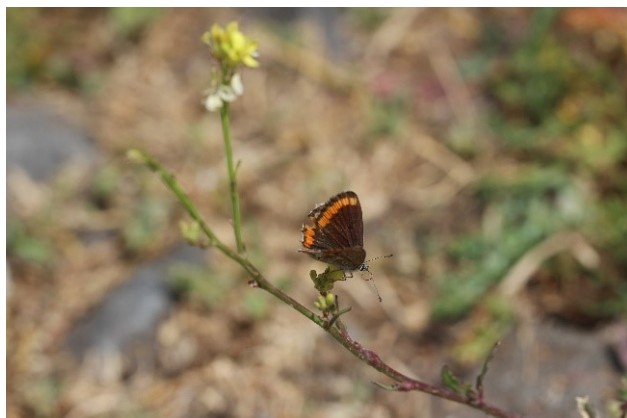

Fig. 29. ♀ *Aricia cramera*, 23.iv.2017, langs de voetweg naar Teno Alto nabij El Palmar, 600 m, Montañas de Teno (Tenerife, Spanje) (Foto: TV).

Fig. 30. Veldweg met graslanden, 23.iv.2017, nabij El Tanque, 1200 m, habitat voor *Argynnis pandora*, Montañas de Teno (Tenerife, Spanje) (Foto: TV).

Fig. 31. ♀ *Argynnis pandora*, 23.iv.2017, rustend aan een boomtak in de avondzon nabij El Tanque, 1200 m, Montañas de Teno (Tenerife, Spanje) (Foto: TV).

Fig. 32. Bloemrijk grasland, 23.iv.2017, met blauwbloeiende *Muscari comosum* nabij El Tanque, 1200 m, habitat en rustplaats voor *Argynnis pandora*, Montañas de Teno (Tenerife, Spanje) (Foto: TV).

Fig. 33. ♀ *Argynnis pandora*, 23.iv.2017, rustend in de avondzon in bloemrijk grasland nabij El Tanque, 1200 m, Montañas de Teno (Tenerife, Spanje- (Foto: TV).

Fig. 34. ♀ *Argynnis pandora*, 23.iv.2017, zonnend in de avondzon nabij El Tanque, 1200 m, Montañas de Teno (Tenerife, Spanje- (Foto: TV).

Dorpen en steden

Tijdens mijn reis trof ik ook dagvlinders aan in dorpen en steden. Aan de kust van Tenerife (0-100 m) is de Monarchvlinder, *D. plexippus* een standvlinder. Zowel de rupsen als de imago's kan men het jaar door aantreffen. De rupsen leven van de niet inheemse waardplanten *Asclepias curassavica* en *Gomphocarpus fruticosus* (familie *Apocynaceae*) (Tolman *et al.* 2017). Ik vond een mannetje (Fig. 35) in een klein stadspark in het kuststadje Garachico (Fig. 37) in het westen van Tenerife. Hij was aan het zonnen op *Nerium oleander*, tevens van de familie *Apocynaceae*.

Verder is *P. xiphioides* dikwijls aan te treffen in stadsparken en op stadspleinen. Opvallend waren de soorten die ik aantrof in een heemtuin (Fig. 36) in het bergdorp Vilaflor (1500 m). Op de lange bloempluimen van *Echium spec.* vond ik er verschillende exemplaren van *V. vulcania*, *C. webbianus*, *C. croceus* en een exemplaar van *C. marshalli*.

Fig. 35. ♂ *Danaus plexippus*, 17.iv.2017, in een stadsparkje in Garachico (Tenerife, Spanje) (Foto: TV).

Fig. 36. Verschillende imago's van *Vanessa vulcania*, 18.iv.2017, op de enorme bloemtuil van *Echium spec.* in een tuin met inheemse planten in Vilaflor, 1500 m, Tenerife (Spanje) (Foto: TV).

Fig. 37. Klein stadspark in het kuststadje Garachico, 17.iv.2017, de pleisterplaats voor een mannetje *Danaus plexippus* (Tenerife, Spanje) (Foto: TV).

Niet waargenomen soorten

Een aantal dagvlinders die bekend zijn van Tenerife (euro.observation.org) heb ik niet waargenomen. Dit zijn onder meer: Canarisch dwergdikkopje, *Thymelicus christi* Rebel, 1894; Gele trekvlinder, *Catopsilia florella* (Fabricius, 1775); Klein tijgerblauwtje, *Leptotes pirithous* (Linnaeus, 1767); Amethystblauwtje, *Z. knysna*; Atalanta, *Vanessa atalanta* (Linnaeus, 1758); Amerikaanse distelvlinder, *Vanessa virginiensis* (Drury, 1773); Kleine monarchvlinder, *Danaus chrysippus* (Linnaeus, 1758); Tenerifeheivlinder, *Hipparchia wyssii* (Christ, 1889).

Besluit

Tijdens mijn verblijf op Tenerife kon ik 17 soorten dagvlinders waarnemen. De meest bijzondere waarneming is die van het Tenerife gestreept marmewitje, *E. eversi*, een endemische soort van het Cañadas plateau op Tenerife. In zijn natuurlijk leefgebied op 1800-2200 m kon ik *E. eversi* vrij algemeen aantreffen op een handvol bloeiende planten, waaronder de waardplant *Descurainia bourgaeana*.

Een endemische soort van de Canarische eilanden, het Canarisch koolwitje, *P. cheiranthi*, kon ik maar één keer kortstondig waarnemen in het Teno-gebergte nabij El Palmar. Een andere endemische soort, het Canarisch blauwtje, *C. webbianus* heb ik verspreid over het eiland gevonden.

Van de andere waargenomen soorten vond ik meestal meerdere exemplaren. Ze zijn niet zeldzaam op Tenerife.

Ook deed ik een aantal (zeer) vroege waarnemingen. Dit was het geval voor *C. webbianus* en *A. pandora*.

Referenties

- Cabrera Pérez M.A. 1999. *Native flora of the Canary Islands*. – Editorial Everest S.A., León, 191 p.
- Foggi B. & Innocenti A. 2004. *The flora of the Canaries*. – Casa Editrice Bonechi, Firenze, 96 p.
- Gil-T. F. & Obregón R. 2012. Notes on the preimaginal stages of *Vanessa vulcania* (Godart, 1819) and differences in the structure of the egg with respect to *Vanessa indica* (Herbst, 1794) (Lepidoptera, Nymphalidae). – *Atalanta* **43**(1/2): 87-90.
- Google Earth (geconsulteerd op 26.i.2018).
- Tolman T. & Lewington R. 2017. *Dagvlinders. Veldgids voor Europa en Noordwest-Afrika*. – Kosmos, Utrecht, 384 p.
- Viane R. 1998. *Canarische eilanden. Plantenweelde in een notendop*. – Plantentuin, Gent, 1998, 116 p.

Tabel 1. Observatielijst

Species	Date	Stage	#	Locality	Country	DD
<i>Aricia cramera</i>	15.iv.2017	adult	1	Tenerife - Granadilla de Abona	E	28,13 -16,61
<i>Pieris rapae</i>	15.iv.2017	adult	1	Tenerife - Vilaflor	E	28,15 -16,63
<i>Pontia daplidice</i>	15.iv.2017	adult	1	Tenerife - La Orotava	E	28,22 -16,63
<i>Pararge xiphioides</i>	16.iv.2017	adult	1	Tenerife - La Orotava	E	28,39 -16,52
<i>Pararge xiphioides</i>	16.iv.2017	adult	1	Tenerife - Puerto de la Cruz	E	28,40 -16,53
<i>Pieris rapae</i>	16.iv.2017	adult	2	Tenerife - El Rosario	E	28,44 -16,37
<i>Vanessa vulcania</i>	16.iv.2017	adult	1	Tenerife - Arafo	E	28,37 -16,45
<i>Vanessa vulcania</i>	16.iv.2017	adult	1	Tenerife - Arafo	E	28,34 -16,48
<i>Cyclus webbianus</i>	16.iv.2017	adult	2	Tenerife - Arafo	E	28,34 -16,48
<i>Pararge xiphioides</i>	17.iv.2017	adult	1	Tenerife - Guía de Isora	E	28,26 -16,72
<i>Vanessa vulcania</i>	17.iv.2017	adult	1	Tenerife - Guía de Isora	E	28,26 -16,70
<i>Pieris rapae</i>	17.iv.2017	adult	1	Tenerife - Garachico	E	28,37 -16,76
<i>Vanessa vulcania</i>	17.iv.2017	adult	1	Tenerife - Garachico	E	28,37 -16,76
<i>Danaus plexippus</i>	17.iv.2017	adult	1	Tenerife - Garachico	E	28,37 -16,76
<i>Euchloe eversi</i>	18.iv.2017	adult	10	Tenerife - La Orotava	E	28,30 -16,54
<i>Euchloe eversi</i>	18.iv.2017	adult	1	Tenerife - La Orotava	E	28,29 -16,54
<i>Euchloe eversi</i>	18.iv.2017	adult	1	Tenerife - La Orotava	E	28,28 -16,55
<i>Euchloe eversi</i>	18.iv.2017	adult	1	Tenerife - La Orotava	E	28,28 -16,55
<i>Euchloe eversi</i>	18.iv.2017	adult	1	Tenerife - La Orotava	E	28,29 -16,55
<i>Euchloe eversi</i>	18.iv.2017	adult	1	Tenerife - La Orotava	E	28,29 -16,55
<i>Euchloe eversi</i>	18.iv.2017	adult	5	Tenerife - La Orotava	E	28,29 -16,55
<i>Euchloe eversi</i>	18.iv.2017	adult	1	Tenerife - La Orotava	E	28,29 -16,55
<i>Euchloe eversi</i>	18.iv.2017	adult	1	Tenerife - La Orotava	E	28,29 -16,56
<i>Cyclus webbianus</i>	18.iv.2017	adult	1	Parque Nacional del Teide - El Portillo	E	28,30 -16,56
<i>Pieris rapae</i>	18.iv.2017	adult	1	Parque Nacional del Teide - El Portillo	E	28,30 -16,56
<i>Aricia cramera</i>	18.iv.2017	adult	1	Tenerife - Vilaflor	E	28,16 -16,63
<i>Colias croceus</i>	18.iv.2017	adult	1	Tenerife - Vilaflor	E	28,16 -16,63
<i>Vanessa vulcania</i>	18.iv.2017	adult	5	Tenerife - Vilaflor	E	28,16 -16,64
<i>Colias croceus</i>	18.iv.2017	adult	1	Tenerife - Vilaflor	E	28,16 -16,64
<i>Cyclus webbianus</i>	18.iv.2017	adult	1	Tenerife - Vilaflor	E	28,16 -16,64
<i>Cacyreus marshalli</i>	18.iv.2017	adult	1	Tenerife - Vilaflor	E	28,16 -16,64
<i>Aricia cramera</i>	19.iv.2017	adult	1	Tenerife - Vilaflor	E	28,16 -16,62
<i>Euchloe eversi</i>	19.iv.2017	adult	1	Tenerife - Vilaflor	E	28,17 -16,61
<i>Cyclus webbianus</i>	19.iv.2017	adult	2	Tenerife - Vilaflor	E	28,18 -16,61
<i>Cyclus webbianus</i>	19.iv.2017	adult	1	Tenerife - Vilaflor	E	28,18 -16,61
<i>Euchloe eversi</i>	19.iv.2017	adult	2	Tenerife - Granadilla de Abona	E	28,18 -16,61

Species	Date	Stage	#	Locality	Country	DD
<i>Euchloe eversi</i>	19.iv.2017	adult	1	Tenerife - Granadilla de Abona	E	28,19 -16,60
<i>Euchloe eversi</i>	19.iv.2017	adult	1	Tenerife - Granadilla de Abona	E	28,18 -16,60
<i>Euchloe eversi</i>	19.iv.2017	adult	1	Tenerife - Granadilla de Abona	E	28,18 -16,60
<i>Euchloe eversi</i>	19.iv.2017	adult	1	Tenerife - Granadilla de Abona	E	28,18 -16,60
<i>Euchloe eversi</i>	19.iv.2017	adult	1	Tenerife - Granadilla de Abona	E	28,18 -16,60
<i>Pieris rapae</i>	19.iv.2017	adult	1	Tenerife - Granadilla de Abona	E	28,17 -16,60
<i>Euchloe eversi</i>	19.iv.2017	adult	1	Tenerife - Granadilla de Abona	E	28,17 -16,61
<i>Euchloe eversi</i>	19.iv.2017	adult	1	Tenerife - Granadilla de Abona	E	28,17 -16,61
<i>Euchloe eversi</i>	19.iv.2017	adult	2	Tenerife - Granadilla de Abona	E	28,17 -16,61
<i>Cyclus webbianus</i>	19.iv.2017	adult	1	Tenerife - Vilaflor	E	28,17 -16,62
<i>Cyclus webbianus</i>	19.iv.2017	adult	1	Tenerife - Vilaflor	E	28,17 -16,62
<i>Cyclus webbianus</i>	19.iv.2017	adult	1	Tenerife - Vilaflor	E	28,17 -16,62
<i>Pararge xiphioides</i>	22.iv.2017	adult	1	Tenerife - Las Mercedes	E	28,52 -16,28
<i>Pararge xiphioides</i>	22.iv.2017	adult	2	Tenerife - Las Mercedes	E	28,52 -16,28
<i>Pararge xiphioides</i>	22.iv.2017	adult	1	Tenerife - Las Mercedes	E	28,52 -16,28
<i>Pieris rapae</i>	22.iv.2017	adult	1	Tenerife - Las Mercedes	E	28,52 -16,28
<i>Pararge xiphioides</i>	22.iv.2017	adult	1	Tenerife - Las Mercedes	E	28,52 -16,28
<i>Pararge xiphioides</i>	22.iv.2017	adult	1	Tenerife - Las Mercedes	E	28,52 -16,28
<i>Pararge xiphioides</i>	22.iv.2017	adult	1	Tenerife - Las Mercedes	E	28,52 -16,28
<i>Vanessa vulcania</i>	22.iv.2017	adult	1	Tenerife - Las Mercedes	E	28,52 -16,28
<i>Pararge xiphioides</i>	22.iv.2017	adult	1	Tenerife - Las Mercedes	E	28,52 -16,28
<i>Pararge xiphioides</i>	22.iv.2017	adult	2	Tenerife - Las Mercedes	E	28,52 -16,28
<i>Pararge xiphioides</i>	22.iv.2017	adult	2	Tenerife - Las Mercedes	E	28,52 -16,28
<i>Pararge xiphioides</i>	22.iv.2017	adult	1	Tenerife - Las Mercedes	E	28,52 -16,28
<i>Pieris rapae</i>	22.iv.2017	adult	1	Tenerife - Las Mercedes	E	28,52 -16,28
<i>Pararge xiphioides</i>	22.iv.2017	adult	2	Tenerife - Las Mercedes	E	28,52 -16,28
<i>Pieris rapae</i>	22.iv.2017	adult	1	Tenerife - Las Mercedes	E	28,52 -16,28
<i>Pieris rapae</i>	22.iv.2017	adult	2	Tenerife - Las Mercedes	E	28,52 -16,28
<i>Pararge xiphioides</i>	22.iv.2017	adult	1	Tenerife - Las Mercedes	E	28,52 -16,28
<i>Pararge xiphioides</i>	22.iv.2017	adult	2	Tenerife - Las Mercedes	E	28,52 -16,28
<i>Pieris rapae</i>	22.iv.2017	adult	1	Tenerife - Las Mercedes	E	28,52 -16,28
<i>Pieris rapae</i>	22.iv.2017	adult	1	Tenerife - Las Mercedes	E	28,52 -16,28
<i>Lycaena phlaeas</i>	22.iv.2017	adult	1	Tenerife - Las Mercedes	E	28,52 -16,28
<i>Pieris rapae</i>	22.iv.2017	adult	1	Tenerife - Las Mercedes	E	28,52 -16,28
<i>Pieris rapae</i>	22.iv.2017	adult	5	Tenerife - Las Mercedes	E	28,52 -16,28
<i>Pieris rapae</i>	22.iv.2017	adult	1	Tenerife - Las Mercedes	E	28,52 -16,28
<i>Pararge xiphioides</i>	22.iv.2017	adult	1	Tenerife - Las Mercedes	E	28,52 -16,28
<i>Pieris rapae</i>	22.iv.2017	adult	3	Tenerife - Las Mercedes	E	28,52 -16,28
<i>Pieris rapae</i>	22.iv.2017	adult	3	Tenerife - Las Mercedes	E	28,51 -16,28
<i>Pieris rapae</i>	22.iv.2017	adult	4	Tenerife - Las Mercedes	E	28,51 -16,28
<i>Pararge xiphioides</i>	22.iv.2017	adult	2	Tenerife - Las Mercedes	E	28,51 -16,28
<i>Pieris rapae</i>	22.iv.2017	adult	3	Tenerife - Las Mercedes	E	28,51 -16,28
<i>Pieris rapae</i>	22.iv.2017	adult	8	Tenerife - Las Mercedes	E	28,51 -16,28
<i>Pararge xiphioides</i>	22.iv.2017	adult	2	Tenerife - Las Mercedes	E	28,51 -16,28
<i>Pieris rapae</i>	22.iv.2017	adult	3	Tenerife - Las Mercedes	E	28,51 -16,28
<i>Maniola jurtina</i>	22.iv.2017	adult	1	Tenerife - Las Mercedes	E	28,51 -16,28
<i>Colias croceus</i>	22.iv.2017	adult	2	Tenerife - Las Mercedes	E	28,51 -16,28
<i>Maniola jurtina</i>	22.iv.2017	adult	1	Tenerife - Las Mercedes	E	28,51 -16,28
<i>Pararge xiphioides</i>	22.iv.2017	adult	1	Tenerife - Las Mercedes	E	28,51 -16,28
<i>Colias croceus</i>	22.iv.2017	adult	1	Tenerife - Las Mercedes	E	28,51 -16,28
<i>Pieris rapae</i>	22.iv.2017	adult	25	Tenerife - Las Mercedes	E	28,51 -16,28
<i>Lycaena phlaeas</i>	22.iv.2017	adult	1	Tenerife - Las Mercedes	E	28,51 -16,28
<i>Maniola jurtina</i>	22.iv.2017	adult	1	Tenerife - Las Mercedes	E	28,51 -16,28
<i>Pararge xiphioides</i>	22.iv.2017	adult	1	Tenerife - Las Mercedes	E	28,51 -16,28
<i>Colias croceus</i>	22.iv.2017	adult	1	Tenerife - Las Mercedes	E	28,51 -16,28
<i>Pararge xiphioides</i>	22.iv.2017	adult	2	Tenerife - Las Mercedes	E	28,51 -16,28
<i>Maniola jurtina</i>	22.iv.2017	adult	1	Tenerife - Las Mercedes	E	28,51 -16,28

Species	Date	Stage	#	Locality	Country	DD
<i>Colias croceus</i>	22.iv.2017	adult	1	Tenerife - Las Mercedes	E	28,51 -16,28
<i>Colias croceus</i>	22.iv.2017	adult	2	Tenerife - Las Mercedes	E	28,51 -16,28
<i>Pieris rapae</i>	22.iv.2017	adult	1	Tenerife - Las Mercedes	E	28,52 -16,28
<i>Pararge xiphioides</i>	22.iv.2017	adult	1	Tenerife - Las Mercedes	E	28,52 -16,28
<i>Gonepteryx cleobule</i>	22.iv.2017	adult	1	Tenerife - Las Mercedes	E	28,52 -16,28
<i>Pararge xiphioides</i>	22.iv.2017	adult	1	Tenerife - Las Mercedes	E	28,52 -16,28
<i>Pieris rapae</i>	22.iv.2017	adult	1	Tenerife - Las Mercedes	E	28,52 -16,28
<i>Lampides boeticus</i>	22.iv.2017	adult	1	Tenerife - Las Mercedes	E	28,52 -16,28
<i>Pararge xiphioides</i>	22.iv.2017	adult	1	Tenerife - Las Mercedes	E	28,52 -16,28
<i>Pararge xiphioides</i>	22.iv.2017	adult	1	Tenerife - Las Mercedes	E	28,52 -16,28
<i>Pieris rapae</i>	22.iv.2017	adult	1	Tenerife - Las Mercedes	E	28,52 -16,28
<i>Pararge xiphioides</i>	22.iv.2017	adult	1	Tenerife - Las Mercedes	E	28,52 -16,28
<i>Pararge xiphioides</i>	22.iv.2017	adult	1	Tenerife - Las Mercedes	E	28,52 -16,28
<i>Gonepteryx cleobule</i>	22.iv.2017	adult	3	Tenerife - Las Mercedes	E	28,52 -16,28
<i>Pararge xiphioides</i>	22.iv.2017	adult	1	Tenerife - Las Mercedes	E	28,52 -16,28
<i>Gonepteryx cleobule</i>	22.iv.2017	adult	1	Tenerife - Las Mercedes	E	28,52 -16,28
<i>Pieris rapae</i>	22.iv.2017	adult	1	Tenerife - Las Mercedes	E	28,52 -16,28
<i>Pararge xiphioides</i>	22.iv.2017	adult	1	Tenerife - Las Mercedes	E	28,52 -16,28
<i>Lycaena phlaeas</i>	22.iv.2017	adult	1	Tenerife - Las Mercedes	E	28,52 -16,27
<i>Lampides boeticus</i>	22.iv.2017	adult	1	Tenerife - Las Mercedes	E	28,52 -16,27
<i>Lampides boeticus</i>	22.iv.2017	adult	1	Tenerife - Las Mercedes	E	28,52 -16,27
<i>Lampides boeticus</i>	22.iv.2017	adult	1	Tenerife - Las Mercedes	E	28,52 -16,27
<i>Pararge xiphioides</i>	22.iv.2017	adult	1	Tenerife - Las Mercedes	E	28,52 -16,27
<i>Lampides boeticus</i>	22.iv.2017	adult	1	Tenerife - Las Mercedes	E	28,52 -16,27
<i>Lycaena phlaeas</i>	22.iv.2017	adult	1	Tenerife - Las Mercedes	E	28,52 -16,27
<i>Pararge xiphioides</i>	22.iv.2017	adult	1	Tenerife - Las Mercedes	E	28,52 -16,27
<i>Pararge xiphioides</i>	22.iv.2017	adult	2	Tenerife - Las Mercedes	E	28,52 -16,27
<i>Pieris rapae</i>	22.iv.2017	adult	1	Tenerife - Las Mercedes	E	28,52 -16,27
<i>Lycaena phlaeas</i>	22.iv.2017	adult	1	Tenerife - Las Mercedes	E	28,52 -16,27
<i>Pararge xiphioides</i>	22.iv.2017	adult	1	Tenerife - Las Mercedes	E	28,52 -16,27
<i>Pararge xiphioides</i>	22.iv.2017	adult	1	Tenerife - Las Mercedes	E	28,52 -16,27
<i>Vanessa cardui</i>	22.iv.2017	adult	1	Tenerife - Las Mercedes	E	28,52 -16,27
<i>Colias croceus</i>	22.iv.2017	adult	1	Tenerife - Las Mercedes	E	28,52 -16,27
<i>Lycaena phlaeas</i>	22.iv.2017	adult	1	Tenerife - Las Mercedes	E	28,52 -16,27
<i>Lycaena phlaeas</i>	22.iv.2017	adult	1	Tenerife - Las Mercedes	E	28,52 -16,27
<i>Lampides boeticus</i>	22.iv.2017	adult	2	Tenerife - Las Mercedes	E	28,52 -16,27
<i>Lampides boeticus</i>	22.iv.2017	adult	2	Tenerife - Las Mercedes	E	28,52 -16,28
<i>Colias croceus</i>	22.iv.2017	adult	2	Tenerife - Las Mercedes	E	28,52 -16,28
<i>Vanessa cardui</i>	22.iv.2017	adult	1	Tenerife - Las Mercedes	E	28,52 -16,28
<i>Pararge xiphioides</i>	22.iv.2017	adult	1	Tenerife - Las Mercedes	E	28,52 -16,28
<i>Colias croceus</i>	22.iv.2017	adult	1	Tenerife - Las Mercedes	E	28,52 -16,28
<i>Gonepteryx cleobule</i>	22.iv.2017	adult	1	Tenerife - Las Mercedes	E	28,52 -16,28
<i>Vanessa vulcania</i>	22.iv.2017	adult	1	Tenerife - Las Mercedes	E	28,52 -16,28
<i>Vanessa vulcania</i>	22.iv.2017	adult	1	Tenerife - Las Mercedes	E	28,52 -16,28
<i>Gonepteryx cleobule</i>	22.iv.2017	adult	1	Tenerife - Las Mercedes	E	28,52 -16,28
<i>Vanessa vulcania</i>	22.iv.2017	adult	1	Tenerife - Las Mercedes	E	28,52 -16,28
<i>Gonepteryx cleobule</i>	22.iv.2017	adult	1	Tenerife - Las Mercedes	E	28,52 -16,28
<i>Vanessa cardui</i>	22.iv.2017	adult	1	Tenerife - Las Mercedes	E	28,52 -16,28
<i>Gonepteryx cleobule</i>	22.iv.2017	adult	1	Tenerife - Las Mercedes	E	28,52 -16,28
<i>Pararge xiphioides</i>	22.iv.2017	adult	2	Tenerife - Santa Cruz de Tenerife	E	28,53 -16,23
<i>Pieris rapae</i>	22.iv.2017	adult	2	Tenerife - Santa Cruz de Tenerife	E	28,53 -16,23
<i>Vanessa cardui</i>	22.iv.2017	adult	1	Tenerife - Santa Cruz de Tenerife	E	28,53 -16,23
<i>Colias croceus</i>	22.iv.2017	adult	1	Tenerife - Santa Cruz de Tenerife	E	28,53 -16,23
<i>Colias croceus</i>	22.iv.2017	adult	1	Tenerife - Santa Cruz de Tenerife	E	28,53 -16,23
<i>Pararge xiphioides</i>	22.iv.2017	adult	1	Tenerife - Santa Cruz de Tenerife	E	28,53 -16,23
<i>Pararge xiphioides</i>	22.iv.2017	adult	1	Tenerife - Santa Cruz de Tenerife	E	28,53 -16,23
<i>Pieris rapae</i>	22.iv.2017	adult	1	Tenerife - Santa Cruz de Tenerife	E	28,53 -16,23

Species	Date	Stage	#	Locality	Country	DD
<i>Vanessa cardui</i>	22.iv.2017	adult	1	Tenerife - Santa Cruz de Tenerife	E	28,53 -16,23
<i>Lycaena phlaeas</i>	22.iv.2017	adult	1	Tenerife - Santa Cruz de Tenerife	E	28,53 -16,23
<i>Vanessa vulcania</i>	22.iv.2017	adult	1	Tenerife - Santa Cruz de Tenerife	E	28,53 -16,23
<i>Pieris rapae</i>	22.iv.2017	adult	1	Tenerife - Santa Cruz de Tenerife	E	28,56 -16,21
<i>Colias croceus</i>	22.iv.2017	adult	1	Tenerife - Las Mercedes	E	28,51 -16,28
<i>Lycaena phlaeas</i>	22.iv.2017	adult	1	Tenerife - Las Mercedes	E	28,51 -16,28
<i>Pararge xiphioides</i>	23.iv.2017	adult	2	Tenerife - Buenavista del Norte	E	28,31 -16,84
<i>Pararge xiphioides</i>	23.iv.2017	adult	1	Tenerife - Buenavista del Norte	E	28,31 -16,84
<i>Pararge xiphioides</i>	23.iv.2017	adult	1	Tenerife - Buenavista del Norte	E	28,31 -16,84
<i>Pararge xiphioides</i>	23.iv.2017	adult	7	Tenerife - Buenavista del Norte	E	28,31 -16,84
<i>Pararge xiphioides</i>	23.iv.2017	adult	1	Tenerife - Buenavista del Norte	E	28,31 -16,84
<i>Pararge xiphioides</i>	23.iv.2017	adult	1	Tenerife - Buenavista del Norte	E	28,31 -16,84
<i>Aricia cramera</i>	23.iv.2017	adult	2	Tenerife - Buenavista del Norte	E	28,31 -16,84
<i>Pontia daplidice</i>	23.iv.2017	adult	1	Tenerife - Buenavista del Norte	E	28,31 -16,84
<i>Pontia daplidice</i>	23.iv.2017	adult	1	Tenerife - Buenavista del Norte	E	28,31 -16,84
<i>Pontia daplidice</i>	23.iv.2017	adult	2	Tenerife - Buenavista del Norte	E	28,31 -16,84
<i>Pararge xiphioides</i>	23.iv.2017	adult	1	Tenerife - Buenavista del Norte	E	28,31 -16,84
<i>Pararge xiphioides</i>	23.iv.2017	adult	2	Tenerife - Buenavista del Norte	E	28,31 -16,84
<i>Pieris rapae</i>	23.iv.2017	adult	1	Tenerife - Buenavista del Norte	E	28,32 -16,84
<i>Pararge xiphioides</i>	23.iv.2017	adult	1	Tenerife - Buenavista del Norte	E	28,32 -16,84
<i>Lycaena phlaeas</i>	23.iv.2017	adult	1	Tenerife - Buenavista del Norte	E	28,32 -16,84
<i>Maniola jurtina</i>	23.iv.2017	adult	1	Tenerife - Buenavista del Norte	E	28,32 -16,84
<i>Maniola jurtina</i>	23.iv.2017	adult	1	Tenerife - Buenavista del Norte	E	28,32 -16,84
<i>Pieris rapae</i>	23.iv.2017	adult	1	Tenerife - Buenavista del Norte	E	28,32 -16,84
<i>Pararge xiphioides</i>	23.iv.2017	adult	1	Tenerife - Buenavista del Norte	E	28,32 -16,84
<i>Pararge xiphioides</i>	23.iv.2017	adult	1	Tenerife - El Palmar	E	28,33 -16,85
<i>Maniola jurtina</i>	23.iv.2017	adult	1	Tenerife - El Palmar	E	28,34 -16,85
<i>Pararge xiphioides</i>	23.iv.2017	adult	1	Tenerife - El Palmar	E	28,34 -16,85
<i>Pieris rapae</i>	23.iv.2017	adult	1	Tenerife - El Palmar	E	28,34 -16,85
<i>Pararge xiphioides</i>	23.iv.2017	adult	2	Tenerife - El Palmar	E	28,34 -16,85
<i>Pararge xiphioides</i>	23.iv.2017	adult	2	Tenerife - El Palmar	E	28,34 -16,85
<i>Pieris rapae</i>	23.iv.2017	adult	1	Tenerife - El Palmar	E	28,34 -16,85
<i>Pieris rapae</i>	23.iv.2017	adult	1	Tenerife - El Palmar	E	28,34 -16,85
<i>Cacyreus marshalli</i>	23.iv.2017	adult	2	Tenerife - El Palmar	E	28,34 -16,85
<i>Pieris rapae</i>	23.iv.2017	adult	1	Tenerife - El Palmar	E	28,34 -16,85
<i>Colias croceus</i>	23.iv.2017	adult	1	Tenerife - El Palmar	E	28,34 -16,85
<i>Maniola jurtina</i>	23.iv.2017	adult	1	Tenerife - El Palmar	E	28,34 -16,85
<i>Pararge xiphioides</i>	23.iv.2017	adult	1	Tenerife - El Palmar	E	28,34 -16,85
<i>Pieris rapae</i>	23.iv.2017	adult	1	Tenerife - El Palmar	E	28,34 -16,85
<i>Pararge xiphioides</i>	23.iv.2017	adult	1	Tenerife - El Palmar	E	28,34 -16,85
<i>Pieris rapae</i>	23.iv.2017	adult	1	Tenerife - El Palmar	E	28,34 -16,85
<i>Pieris cheiranthi</i>	23.iv.2017	adult	1	Tenerife - El Palmar	E	28,34 -16,85
<i>Pieris rapae</i>	23.iv.2017	adult	1	Tenerife - El Palmar	E	28,34 -16,85
<i>Pieris rapae</i>	23.iv.2017	adult	3	Tenerife - El Palmar	E	28,34 -16,85
<i>Maniola jurtina</i>	23.iv.2017	adult	1	Tenerife - El Palmar	E	28,34 -16,85
<i>Pieris rapae</i>	23.iv.2017	adult	1	Tenerife - El Palmar	E	28,34 -16,85
<i>Pararge xiphioides</i>	23.iv.2017	adult	1	Tenerife - El Palmar	E	28,34 -16,85
<i>Pararge xiphioides</i>	23.iv.2017	adult	1	Tenerife - El Palmar	E	28,34 -16,85
<i>Maniola jurtina</i>	23.iv.2017	adult	1	Tenerife - El Palmar	E	28,33 -16,85
<i>Pararge xiphioides</i>	23.iv.2017	adult	1	Tenerife - El Palmar	E	28,33 -16,85
<i>Colias croceus</i>	23.iv.2017	adult	1	Tenerife - El Palmar	E	28,33 -16,85
<i>Maniola jurtina</i>	23.iv.2017	adult	2	Tenerife - El Palmar	E	28,33 -16,85
<i>Pieris rapae</i>	23.iv.2017	adult	1	Tenerife - El Palmar	E	28,34 -16,85
<i>Maniola jurtina</i>	23.iv.2017	adult	2	Tenerife - El Palmar	E	28,34 -16,85
<i>Pararge xiphioides</i>	23.iv.2017	adult	1	Tenerife - El Palmar	E	28,34 -16,85
<i>Maniola jurtina</i>	23.iv.2017	adult	1	Tenerife - El Palmar	E	28,34 -16,85
<i>Aricia cramera</i>	23.iv.2017	adult	1	Tenerife - El Palmar	E	28,34 -16,85

Species	Date	Stage	#	Locality	Country	DD
<i>Pieris rapae</i>	23.iv.2017	adult	1	Tenerife - El Palmar	E	28,34 -16,85
<i>Pararge xiphioides</i>	23.iv.2017	adult	1	Tenerife - El Palmar	E	28,34 -16,85
<i>Pararge xiphioides</i>	23.iv.2017	adult	1	Tenerife - Buenavista del Norte	E	28,34 -16,87
<i>Lycaena phlaeas</i>	23.iv.2017	adult	1	Tenerife - Buenavista del Norte	E	28,34 -16,87
<i>Pararge xiphioides</i>	23.iv.2017	adult	1	Tenerife - Buenavista del Norte	E	28,34 -16,87
<i>Colias croceus</i>	23.iv.2017	adult	1	Tenerife - El Tanque	E	28,31 -16,79
<i>Pontia daplidice</i>	23.iv.2017	adult	1	Tenerife - El Tanque	E	28,31 -16,79
<i>Cyclus webbianus</i>	23.iv.2017	adult	1	Tenerife - El Tanque	E	28,31 -16,79
<i>Aricia cramera</i>	23.iv.2017	adult	1	Tenerife - El Tanque	E	28,31 -16,79
<i>Lycaena phlaeas</i>	23.iv.2017	adult	1	Tenerife - El Tanque	E	28,31 -16,79
<i>Pieris rapae</i>	23.iv.2017	adult	1	Tenerife - El Tanque	E	28,31 -16,79
<i>Colias croceus</i>	23.iv.2017	adult	1	Tenerife - El Tanque	E	28,31 -16,78
<i>Argynnis pandora</i>	23.iv.2017	adult	1	Tenerife - El Tanque	E	28,31 -16,78
<i>Lycaena phlaeas</i>	23.iv.2017	adult	1	Tenerife - El Tanque	E	28,31 -16,78
<i>Colias croceus</i>	23.iv.2017	adult	1	Tenerife - El Tanque	E	28,31 -16,78
<i>Argynnis pandora</i>	23.iv.2017	adult	1	Tenerife - El Tanque	E	28,31 -16,78
<i>Argynnis pandora</i>	23.iv.2017	adult	1	Tenerife - El Tanque	E	28,31 -16,78
<i>Argynnis pandora</i>	23.iv.2017	adult	1	Tenerife - El Tanque	E	28,31 -16,78
<i>Argynnis pandora</i>	23.iv.2017	adult	1	Tenerife - El Tanque	E	28,31 -16,78
<i>Colias croceus</i>	23.iv.2017	adult	1	Tenerife - El Tanque	E	28,31 -16,78
<i>Colias croceus</i>	23.iv.2017	adult	1	Tenerife - El Tanque	E	28,31 -16,78
<i>Colias croceus</i>	23.iv.2017	adult	1	Tenerife - El Tanque	E	28,31 -16,79
<i>Pararge xiphioides</i>	24.iv.2017	adult	1	Tenerife - El Tanque	E	28,32 -16,78
<i>Lycaena phlaeas</i>	24.iv.2017	adult	1	Tenerife - El Tanque	E	28,31 -16,78
<i>Pieris rapae</i>	24.iv.2017	adult	1	Tenerife - El Tanque	E	28,31 -16,78
<i>Lycaena phlaeas</i>	24.iv.2017	adult	1	Tenerife - El Tanque	E	28,31 -16,78
<i>Pararge xiphioides</i>	24.iv.2017	adult	1	Tenerife - El Tanque	E	28,31 -16,78
<i>Lycaena phlaeas</i>	24.iv.2017	adult	1	Tenerife - El Tanque	E	28,31 -16,78
<i>Pieris rapae</i>	24.iv.2017	adult	1	Tenerife - El Tanque	E	28,31 -16,78
<i>Lycaena phlaeas</i>	24.iv.2017	adult	2	Tenerife - El Tanque	E	28,31 -16,78
<i>Pieris rapae</i>	24.iv.2017	adult	1	Tenerife - El Tanque	E	28,31 -16,78
<i>Pontia daplidice</i>	24.iv.2017	adult	1	Tenerife - El Tanque	E	28,31 -16,79
<i>Pontia daplidice</i>	24.iv.2017	adult	1	Tenerife - El Tanque	E	28,31 -16,79
<i>Pieris rapae</i>	24.iv.2017	adult	2	Tenerife - Adeje	E	28,12 -16,77